

Pirjo Uusitalo

8.5.2018

Eduskunta
Sosiaali- ja terveysvaliokunta

Kirjallinen asiantuntijalausunto tiistaille 15.5.2018 klo 9.00

Viite: HE 14/2018 vp Hallituksen esitys eduskunnalle maakuntauudistuksen täytäntöönpanoa sekä valtion lupa-, ohjaus- ja valvontatehtävien uudelleenorganisointia koskevaksi lainsäädännöksi

Maatalousyrittäjien eläkelaitos (Mela) lausuu seuraavaa.

Hallituksen esitys 14/2018 liittyy hallituksen esitykseen 15/2017. Viimeksi mainitussa esityksessä ehdotetun maakuntalain 6 §:n 1 momentin 24 kohdan nojalla maakunnan tehtäviin kuuluisivat maatalousyrittäjien ja turkistuottajien lomituspalvelujen järjestäminen sekä poronhoitajien sijaisavun kustannusten korvaaminen.

Kuten hallituksen esityksestä 14/2018 ilmenee, sosiaali- ja terveysministeriössä valmistellaan parhaillaan lomituspalveluja koskevan lainsäädännön uudistusta, jonka on tarkoitus tulla eduskunnan käsiteltäväksi vuoden 2018 aikana. Tästä syystä HE 14/2018 ei vielä sisällä varsinaisia lomituspalveluita koskevia säännöksiä.

Kuitenkin HE:ssä 14/2018 viitataan tulevaan lomitusuudistukseen tietyiltä osin. Siinä mm. viitataan reformiministerityöryhmän marraskuussa 2017 tekemiin päätöksiin, joiden mukaan turkistuottajien lomituspalvelujen ja poronhoitajien sijaisavun tehtävien siirrosta maakuntiin luovuttaisiin. Nämä olisi tarkoitus keskittää itse hankittuina palvelujärjestelminä Melan tehtäviksi ja rahoitus säilyisi edelleen sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalan erillismomenteilla. Maakunnille annettaisiin kuitenkin vapaaehtoinen mahdollisuus tarjota turkistuottajille tosiasiallisia lomituspalveluja, ts. tarjota lomittaja lomitustyöhön. Mela pitää reformiministerityöryhmän päätöksiä kannatettavina eikä Melalla ole asiaan huomauttamista.

Hallituksen esityksellä 14/2018 perustettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirasto, jonka tehtäviksi esitetään mm. lomituspalveluiden ohjaus- ja valvontatehtäviä. Melalla ei ole huomauttamista hallituksen esityksessä 14/2018 ehdotettuun tehtävien siirtoon. Esityksessä todetun mukaisesti Valtion lupa- ja valvontavirastoon olisi myös tarkoitus siirtää joitakin henkilöitä Melasta. Siirrosta säädettäisiin tarkemmin myöhemmin annettavassa lomituspalveluita koskevassa hallituksen esityksessä. Vastaavasti tällöin olisi tarkoitus säätää tarkemmin myös Valtion lupa- ja valvontaviraston lomituspalveluiden ohjaus- ja valvontatehtävistä.

Lisäksi hallituksen esityksessä 14/2018 ehdotetaan, että talousarviomomentilta 33.80.50 valtion korvaus maatalousyrittäjien ja turkistuottajien lomituspalvelujen hallintomenoihin (siirtomääräraha 2 v), Valtio lupa- ja valvontavirastoon siirretään lomituspalvelujen laillisuusvalvontaan ja ohjaukseen liittyviä tehtäviä vastaavat toimintamenomäärärahat. Mela painottaa, viitaten etenkin esityksen kohdassa 4.1.4 Taloudelliset vaikutukset olevaan taulukkoon määrärahasiirroista, että lomituksen määrärahat, mukaan lukien hallintomenomomentti, tulisi jakaa maakuntien, Valtion

8.5.2018

lupa- ja valvontaviraston ja Melan kesken. Edellä kerrotun mukaisesti Melalle jäisi hoidettavaksi turkistuottajien lomituspalvelujärjestelmä ja poronhoitajien sijaisapujärjestelmä. Lisäksi väliaikaisesti määrärahasiirroissa tulisi huomioida myös nykyisten lomitussjärjestelmien hallittu alasajo. Lisäksi Mela toteaa, että määrärahamomentilla 33.80.50 nyt oleva 1.000.000 euroa, on lomituksesta täysin erillinen määräraha ja kuuluu Melan toteuttamaan hankkeeseen, jolla tuetaan maatalousyrittäjien työssä jaksamista.

Maakuntauudistuksesta johtuen hallituksen esityksessä 14/2018 ehdotetaan muutoksia myös maatalousyrittäjien luopumisjärjestelmiä koskeviin lakeihin. Lakeja muutettaisiin siten, että laeissa olevat maininnat kunnan maaseutuelinkeinoviranomaisesta sekä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksesta korvattaisiin maakunnalla ja lisäksi tehtäisiin muutamia lähinnä teknisiä muutoksia. Melalla ei ole huomauttamista esitykseen luopumisjärjestelmien näkökulmasta.

MAATALOUSYRITTÄJIEN ELÄKELAITOS



Päivi Huotari



Antti Huhtamäki